

Лубинець заявив про інформаційні атаки після перевірки TLK на Закорпатті

Die Zeit: На дрони біля українських літаків в Лейпцигу виявили ДНК, яка збігається з

Організатори Єврозачення заборонили проводити конкурс країнам у стані війни

Головна — Світ — 18 серпня 2026, 13:10

Шістдесят років зв'язків, яких ніхто не рахував: що Україна має в Африці і чому це важливо

Серед випускників українських ЗВО — колишні й чинні міністри, посли й судді з десятків африканських країн. Дослідження «Україна й Африка: Спільна історія та розвиток для майбутнього» (ГО «Платформа розвитку молодіжних ініціатив» і Молодіжна рада при МЗС України за підтримки Міжнародного фонду «Відродження») уперше системно оцінило масштаб цих зв'язків і показало, чому Україна досі не використовує ресурсу, який формувала понад пів століття.

Ян Ерл-Ружицький

Єлизавета Озерська

Коли говорять про українську політику щодо Африки, зазвичай згадують відкриття нових посольств, дипломатичні турне чи боротьбу за підтримку українських резолюцій в ООН. Але один з найцінніших ресурсів України на континенті виник значно раніше. Його не потрібно створювати чи фінансувати з нуля — він уже існує. Понад шістдесят років українські університети навчали майбутніх лікарів, інженерів, дипломатів і державних службовців з десятків африканських країн. Проблема лише в тому, що Україна майже не працює з цим людським капіталом.

З 1960-х років українські ЗВО стали частиною радянської системи підготовки кадрів для молодих африканських держав. У 1971–1972 навчальному році кожен п'ятий іноземний студент в Українській РСР був громадянином африканської країни. Тоді в українських закладах вищої освіти навчалися 1253 студенти з десятків держав континенту. Через Київський університет, Харківський медичний інститут, Одеський інститут інженерів морського флоту та десятки інших закладів пройшли представники понад 35 країн Африки. Їх готували лікарями, інженерами, правниками, спеціалістами з державного управління.

РЕСУРС

Дізнатися більше	
Військові сили	>
Політика	>
Українська політика	>

Лише серед випускників Навчально-наукового інституту міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка задокументовано десятки людей, які згодом стали міністрами закордонних справ, послами, суддями верховних судів, керівниками державних корпорацій та іншими високопосадовцями в Кенії, Чаді, Анголі, Буркіна-Фасо, Танзанії, інших країнах. І це лише один український університет. Скільки подібних історій зберігають архіви інших закладів освіти, сьогодні не знає ніхто.

ФОТО: НАСЕРВОО/КСЕНІЯ СЕМЕНОВА

Діалогу Ісса Садіо, голова Африканської ради в Україні. Закінчив Національний авіаційний університет у Києві.

Та головна проблема в тому, що значна частина випускників радянського періоду не асоціює свого навчання з незалежною Україною. Вони навчалися російською мовою, підтримували зв'язки через радянські або російськомовні мережі й часто сприймають студентський досвід як частину історії СРСР загалом. Саме російська мова залишається для них основним культурним маркером історичного зв'язку з країною навчання. Цим активно користується Росія, яка системно позиціонує себе як єдину спадкоємицю радянської присутності в Африці. Поки Україна майже не працює з освітньою спадщиною, Москва перетворює її на потужний інструмент зовнішньої політики.

У незалежній Україні зв'язки з Африкою розвивалися вже на ринкових засадах. Україна лишалася конкурентною на міжнародному ринку освіти завдяки доступній вартості навчання, розвитку англомовних програм і позитивній репутації, яку роками формували самі випускники африканського походження. Напередодні повномасштабного вторгнення в українських університетах навчалися 26 259 студентів з країн Африки — найбільше за всю історію незалежної України.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ

Як Росія вербує найманців в Африці

Повномасштабна війна різко змінила ситуацію. До 2026 року кількість африканських студентів скоротилася більш ніж на 94 % і становила 1567 осіб. Водночас навіть в умовах війни українські університети щороку зараховують близько 380 нових студентів з країн Африки, а представники понад сорока держав продовжують навчатися в Україні. Це означає, що, попри безпрецедентні виклики, українська освіта не втратила репутації. Натомість вона зберегла той мінімальний фундамент і потенціал, на якому можна будувувати співпрацю після завершення війни.

Проблема полягає в тому, що цей потенціал залишається майже не інституціоналізованим. Україна досі не має єдиного реєстру випускників. Дані залишаються розпорошеними між окремими університетами, а відповідальність за роботу з alumni не закріплена за жодною державною інституцією. Від 65 до 90 % іноземних абітурієнтів залучають до українських університетів через приватних агентів, тому самі заклади часто навіть не підтримують прямий контакт з випускниками. До цього додається ще одна структурна проблема: майже три чверті сучасного африканського контингенту припадають лише на Марокко й Нігерію, а дві третини студентів навчаються на трьох медичних спеціальностях. Така модель працює, але вона є вузькою й вразливою до будь-яких криз.

ФОТО: МАКСИМ ЯКУБ/ТАСС/СН

Відкриття посольства України в Демократичній Республіці Конго. 12 квітня 2024 року

РЕСУРС

Африка вже давно перестала бути периферією світової політики. Ухвалення у 2022 році Стратегії відносин з державами Африки МЗС України та відкриття семи посольств лише підтвердили стратегічну важливість африканського напрямку для української зовнішньої політики. Але жодна дипломатична стратегія не буде ефективною, якщо вона не спиратиметься на вже сформовані людські зв'язки і не буде породжувати формування нових. У цьому контексті саме випускники українських університетів можуть стати тією мережею довіри, на якій будуватиметься довгострокова співпраця України з африканськими державами.

Для того, щоб перетворити наявний людський капітал на реальний інструмент співпраці, Україні необхідно створити єдиний реєстр випускників і закріпити координацію зусиль за МЗС України; зафіксувати свідчення покоління 1960–1980-х, поки його представники ще можуть їх надати; стимулювати перехід на англomовні й українськомовні програми з максимізацією українськомовного компоненту в навчальній програмі студентів африканського походження; інституціоналізувати роботу з випускниками на рівні держави й університетів; перетворити архівні списки на живі alumni-мережі, де випускники стають амбасадорами української освіти.

Україні у відносинах з державами Африки не потрібно будувати людський капітал з нуля. Він уже існує. Протягом понад шістдесяти років українські університети формували мережу людей, які сьогодні працюють у державних установах, дипломатії, медицині, освіті та бізнесі десятків африканських країн або стають на цей шлях. Більшість держав витрачає десятиліття й значні кошти, щоб побудувати подібні мережі впливу. Україна ж уже має їх як результат власної історії освітньої співпраці. Питання лише в тому, чи зможемо ми нарешті перетворити архіви університетів на інструмент сучасної дипломатії, чи надалі втрачатимемо зв'язок з нашою спадщиною.

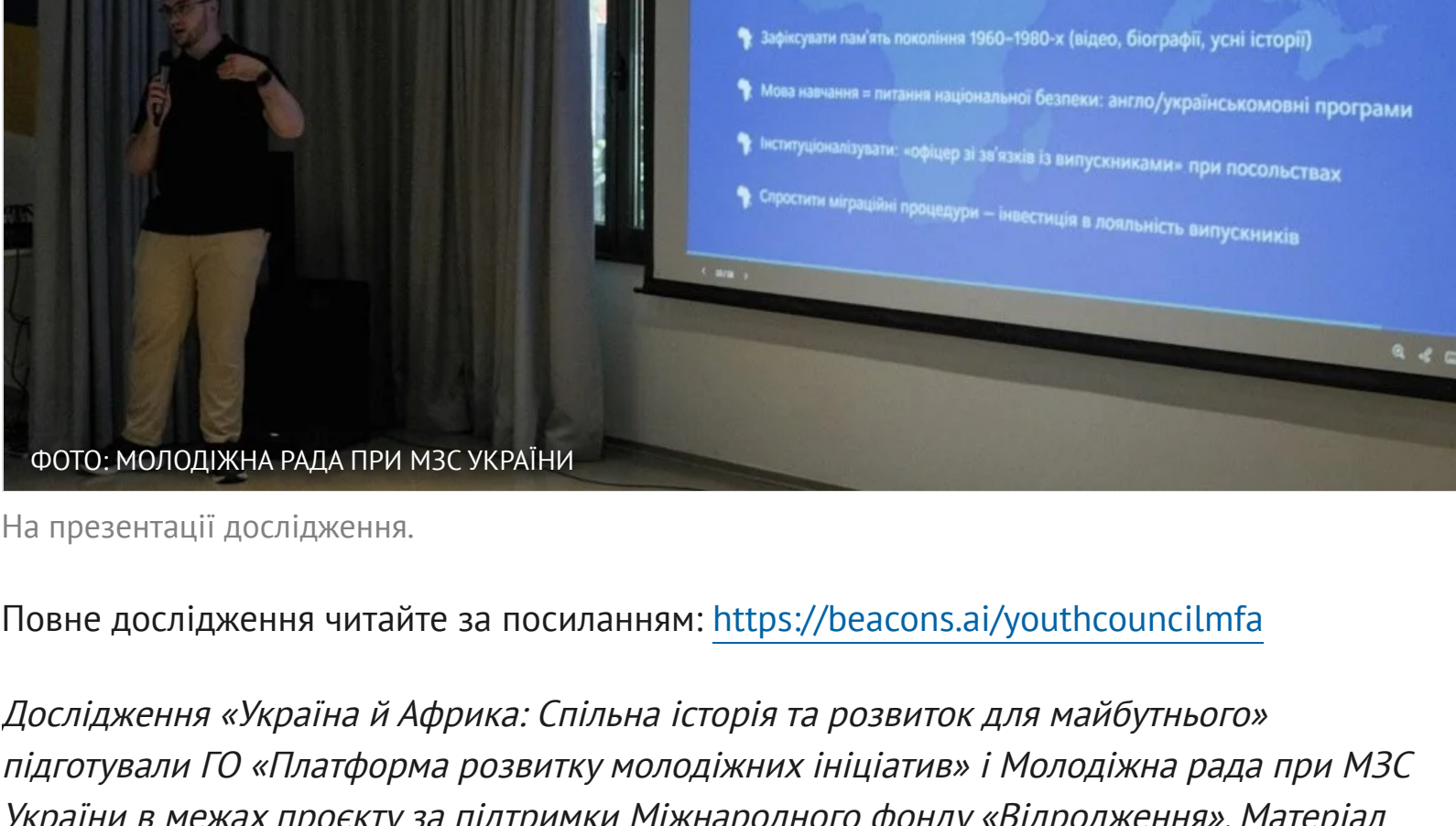

ФОТО: МОЛОДІЖНА РАДА ПРИ МЗС УКРАЇНИ

На презентації дослідження.

Повне дослідження читайте за посиланням: <https://beacons.ai/youthcouncilmfa>

Дослідження «Україна й Африка: Спільна історія та розвиток для майбутнього» підготували ГО «Платформа розвитку молодіжних ініціатив» і Молодіжна рада при МЗС України в межах проекту за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження».

15 серпня, 02:29

Звинуваченого у плагіаті експрофесора Кембриджа знайшли мертвим

16 серпня, 14:54

СЗРУ: Єпископ Танзанії звинуватив РПЦ у підкупі духовенства та розколі православ'я в Африці

13 серпня, 13:45

У Замбії сьогодні відбуваються президентські, парламентські та місцеві вибори

Ян Ерл-Ружицький

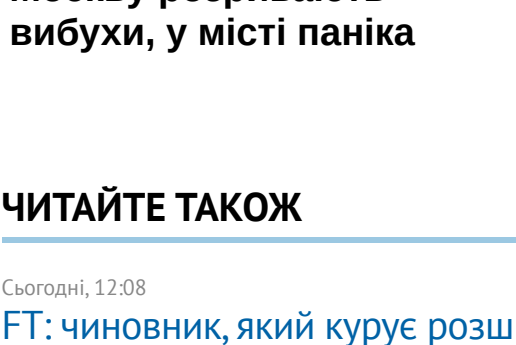
Єлизавета Озерська

ОСВІТААФРИКАВИШИДИПЛОМАТІЯ

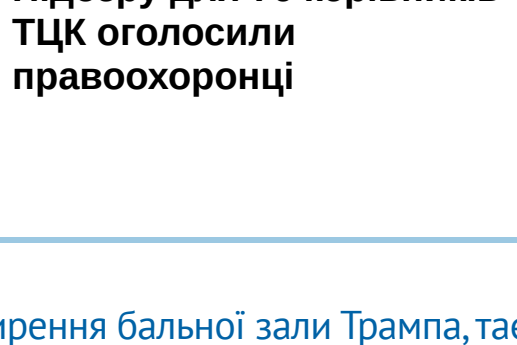
РЕСУРС

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

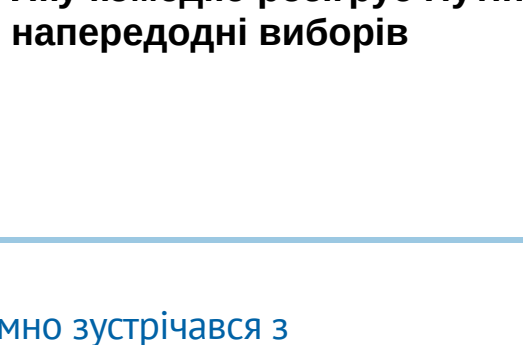
/1/1

Москву розривають вибухи, у місті паніка

Підозру для 76 керівників ТЦК оголосили правоохоронці

Яку комедію розігрує Путін напередодні виборів

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ

Сторінка 12/08

FT: чиновник, який курує розширення бальної зали Трампа, таємно зустрічався з представниками Кремля

Сторінка 12/01

Лівія шукає до \$40 млрд для розвитку нафтових ресурсів

Сторінка 11/04

Двоє учнів загинули під час стрілянини у школі на Філіппінах

Сторінка 10/58

Ціни на нафту зросли до понад \$90

Сторінка 10/17

У Німеччині готуються оголосити вирок українцям, обвинувачуваним у шпигунстві на користь Росії

Сторінка 10/01

Фінляндія переглядає рішення про депортацію родини росіян, які заявляли про допомогу Україні

Сторінка 09/41

Росія пригрозила Великій Британії через постачання дронів Україні

Сторінка 09/25

Reuters: рейтинг схвалення Трампа впав до 33%. Це найнижчий показник за час його президентства

Сторінка 08/47

У РФ поскаржилися, що після дронної атаки частина мешканців Підмосков'я залишилася без світла

Сторінка 02/31

Король Норвегії був госпіталізований і проведе два тижні на лікарняному

Про насРеклама на сайтіІвентиРеклаціяПолітики і стандартиУгода конфіденційності

У разі повного чи часткового відтворення матеріялів публічними гіперпосилання на LB.ua обов'язкове! Переклад, копіювання, відтворення або інше використання матеріялів, що містять посилання на агентство "Українські Новини" й "Українська Фото Група", заборонено.

Матеріали, які розміщуються на сайті з коментарем "Реакція" / "Моя думка" / "Питання" і з емоційними назовами реклами, публікуються на правах реклами. Редакція може не поділяти погляди, які в них представлені. Матеріали з етикеткою СПЕЦПРОЕКТ і роз'ясненнями, проте редакція бере участь у підготовці цього контенту і поділяє думки, висловлені в цих матеріалах.

Редакція не несе відповідальності за факти та оціночні сурження, оприлюднені у рекламних матеріалах. Згідно з українським законодавством, відповідальність за зміст реклами несе рекламодатець.

Суб'єкт у сфері онлайн-медіа: ідентифікатор медіа - R40-05097

РЕСУРС